

GYURGYIK LÁSZLÓ

**ADALÉKOK A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG ASSZIMILÁCIÓS
FOLYAMATAINAK VIZSGÁLATÁHOZ 1950—1991**

A szlovákiai magyar nemzeti közösség lélekszámának alakulása alapjaiban eltér a szlovák nemzet népesedési folyamataitól. Ha a szlovákiai magyarság számában bekövetkezett változások vizsgálata során az 1921-es csehszlovák népszámlálási adatokat vesszük kiindulópontul, az elmúlt 70 év adatsorai döbbenetes változásokról tanúskodnak /1/.

1921 és 1991 között Szlovákia lakosainak száma 3 millióról 5,27 millióra (75,6%-kal) növekedett. A magyar nemzetiségűek lélekszáma 651 ezerről 567 ezerre, 12,9%-kal, Szlovákia lakónépességén belüli részaránya a felére csökkent, 21,7%-ról 10,8%-ra (1. táblázat).

A szlovák nemzetiségűek száma 1953 ezerről 4519 ezerre, 231,4%-kal, az ország rész lakónépességén belüli részaránya 65,1%-ról 85,7%-ra növekedett (I. grafikon). Felmerül a kérdés, hogy milyen folyamatok következtében alakult ilyen a szlovákiai magyarság lélekszáma. A többségi nemzet szakértői a ténylegesen kimutatható alacsonyabb magyar szaporulatban vélik felfedezni e változások gyökereit, a más nemzeti közösségek tagjai a jelzett folyamatokban a nemzetváltás, az asszimilációs folyamatok meghatározó szerepét hangsúlyozzák.

A kisebbségi helyzetben élő magyar népcsoport lélekszámváltozását meghatározó tényezők legalább részleges megvilágítására nyújt lehetőséget a népszámlálási és a népmozgalmi statisztikák összevetése. Vizsgálódásunkban népszámlálási ciklusonként elemezzük a magyarság (két census közti időszakban bekövetkezett) lélekszámának a népszámlálások során kimutatott változása, és tényleges szaporodása közötti (a természetes szaporulat és a migráció különbsége) különbségének alakulását, — mérlegét — amely számszerűleg jelezheti a nemzetiségváltási, asszimilációs folyamatok nagyságrendjét. Azért hangsúlyozzuk a fenti elemzési mód korlátozott érvényességét, mivel ezek a folyamatok keresztbe hatnak, kölcsönösen kioltják egymást és ezért nem teljes nagyságukban, hanem az egyes tényezők különbözeteként jelentkeznek a számsorokban. Adatok hiányában vizsgálódásunkat csak az 1950 és 1990 közötti időszakra korlátoztuk.

1950-ben a szlovákiai magyarság lélekszáma 354 532 főt tett ki. Az ezt megelőző utolsó csehszlovákiai — 1930-as — népszámlálási adatokhoz viszonyítva a szlovákiai magyarság lélekszáma 237 805 fővel csökkent. Ez a lélekszámcsökkenés a szlovákiai magyarság történelmének eddigi letragikusabb változását tükrözi. A magyar népcsoport sorsának alakulását a háború utáni néhány esztendő jogfosztottsága határozta meg máig is maradandóan: 32 ezer, a trianoni Magyarország területéről (1938—1945 között) átköltözött magyar személyt utasítottak ki, kb. 70 ezer magyart kitelepítettek a magyar-csehszlovák lakosságcsere keretén belül, mintegy 6000-en menekültek el az üldözések elől. A cseh ország részbe deportáltak száma 50 ezer lehetett. Azonban a szlovákiai magyarságot erkölcsileg legnagyobb mértékben a reszlovakizáció sújtotta. 1947 végéig 410 820 reszlovakizációs kérvényt nyújtottak be. A kérvényezett személyek felét szlovákokká is nyilvánították. Mindezen intézkedések következtében fellazult és megváltozott a két háború közti időszakban még egységes magyarlakta területek társadalmi, nemzetiségi összetétele és ez a terület többé-kevésbé vegyes lakosságúvá vált.

Így alig két esztendővel a magyarság egészét sújtó megpróbáltatások után, a hivatalos népszámlálás eredményei nem a szlovákiai magyarság valós számát adták meg, hanem

elsősorban azt fejezték ki, hogy oly rövid idővel e megpróbáltatások után hányan vállalták, merték vállalni magyarságukat.

A 40-es évek végétől kezdve a nemzetiségi kérdés — elsősorban magyar kérdés — kezelésében lényeges változás következett be. A szláv nemzetállam megteremtését célul kitűző rendszert a *Gottwald-féle* sztalinista hatalom váltotta fel amely a pax sovietica jegyében leállította a magyarellenos intézkedéseket. A magyar lakosság jogfosztottsága megszűnt (amennyiben az ország egész lakosságát nem tekintjük jogfosztottnak), elkezdődött a magyarság reintegrálása az ország politikai, gazdasági és társadalmi életébe. A kelet-európai államokat szövetségbe kovácsoló szovjet érdek, a hivatalos ideológia rangjára emelkedett lenini nemzetiségi politika sem tette lehetővé a korábbi évek gyakorlatának folytatását. A szláv nemzetállam megteremtésének víziója azonban továbbra is a csehszlovák politikai hatalom hosszú távú célkitűzései között szerepelt. Az előzmények ismeretében nem volt meglepő, hogy az 1961-es népszámlálás a magyarság számának 150 ezres növekedését mutatta ki. 1961-ben a szlovákiai magyarok száma 518 782 fő volt, Szlovákia lakosságának 12,4%-a. (A népszámlálási eredmények rácafoltak a demográfusok számításaira és előrejelzéseire, de a demográfiai szakirodalom is csak nagyon óvatosan és visszafogott hangnemben kérdőjelezte meg az 1950-es adatok objektivitását.) 1961 március 1-re számított — az 1950-es népszámlálásra épülő — népmozgalmi kimutatások 408 ezer főre becsülték, ez mintegy 110 ezer fővel kisebb mint az 1961. évi hivatalos népszámlálási adat a szlovákiai magyar népesség számát (2. táblázat).

Az 1950 és 1961 közötti időszakban, a szlovákiai magyarság számának alakulását meghatározó mértékben a negyvenes évek második felében "reszlovakizáltak" "visszamágyarosodása" idézte elő és csak másodsorban az egyébként jelentékeny természetes szaporulat. Sajnos az 50-es években a reszlovakizáltak egy részének "visszatérésével" párhuzamosan zajló asszimilációs folyamatok nagyságát nem igen áll módunkban számszerűsíteni. A meglévő folyamatok nagyságát jelzi azonban, hogy az évtized közepén a magyar gyermekek közel 1/5-e járt szlovák iskolába, s az évente házasságot kötő magyar nemzetiségűek közel 20%-a vegyes házasságot kötött (10. táblázat).

A magyar népesség népmozgalmának arányszámái az országos arányszámokhoz viszonyítva az évtized elején jóval alacsonyabbak voltak mint az évtized közepén. Mindez — a korábbi évek sérelmeinek csak lassú oldódása után — az identitásvállalás fokozatos erősödésére utal. Az 50-es évekre vonatkozólag nem állnak rendelkezésünkre a magyar népesség vándorlási adatai sem.

Az 1950 és 1961 közötti időszakban a magyar nemzetiségűként bejegyzett születések száma 107 ezer fő. A csehszlovák népmozgalmi statisztika az anya nemzetisége alapján tünteti fel az újszülöttek nemzetiségét, így a 107 ezer gyermek közül kb. 18,5 ezer — leszámítva a házasságon kívüli születéseket (5%) — születhetett vegyes házasságból. Tekintettel arra, hogy a vegyes házasságra lépő magyar nők és férfiak megközelítőleg fele-fele arányban oszlanak meg, így a magyar születések számának ily módon történő rögzítését, legalábbis módszertani szempontból elfogadhatónak tartjuk. A kimutatott születési adatok a valós folyamatoktól azonban több vonatkozásban is eltértek:

1. Az 50-es évek elején szülő nők egy része még nem vállalta magyarságát (hasonlóan mint az 1950-es népszámláláskor).
2. A vegyes házasságra lépők egy része a házasságkötés és a gyermekek megszületésekor eltérő nemzetiséget adott meg, másként kifejezve; a vegyes házasságok egy részében a

házasságkötés és a gyermekek megszületése közötti időszakban — legalábbis kezdetben formális — nemzetiségváltás következik be.

3. A születési adatok felvételénél torzuláshoz vezethetett, hogy a felvett adatokat az érintetteknek nem állt módjukban ellenőrizni.

4. Így egyrészt szinte bizonyosra vehetjük, hogy a kimutatott magyar szaporulat kisebb mint a magyar anyáktól ténylegesen született gyermekek száma, másrészt, hogy a magyar identitásban "felnövekvők" száma eleve kevesebb mint a magyar anyáktól szült gyermekek száma a vegyes házasságok asszimilációs veszetesége miatt. (Amennyiben a magyar-szlovák vegyes házasságokból született gyermekek nemzeti orientációja egyenlő arányban oszlana meg akkor az utóbbi tényező hatásával nem kellene számolnunk).

A 60-as években a "nemzetiségi kérdés kezelésében" folytatódott az 50-es évek gyakorlata. A közigazgatás 1960-ban történt területi átrendezése során a korábbi kisebb — egy-egy város és vonzáskörzete — egységek helyett nagyobb, átlagban 3 kisebb járásból összevont egységeket hoztak létre. (A mesterségesen észak-déli irányban kialakított közigazgatási egységek közül csak kettő maradt magyar többségű.) Az 1968-as erjedés kapcsán felszínre került nacionalista megnyilatkozások, melyek retorikájukban nem sokban maradtak el a 40-es évek második felének tartalmi jegyeitől, tanújelét adták, hogy 20 év alatt a kizárólagos nemzetállam megteremtésének eszméje tovább élt, csak a felszínen nem manifesztálódhatott.

Az 1970-es népszámlálás eredményei szerint a magyar lakosság száma 552 006 fő volt (Szlovákia lakosságának 12,2%-a). A 70-es években a nemzetiségi összetétel adatait kiegészíthetjük a lakosság anyanyelvi megoszlásáról szóló információkkal. Újból megerősítést nyert a korábban is ismert jelenség: többen vállalják egy kisebbséghez való kötődésüket anyanyelvi hovatartozás alapján, mint a nemzeti, nemzetiségi azonosulás szintjén. A szlovákiai magyarság száma anyanyelvi hovatartozás alapján 8,8%-kal volt magasabb (600 297 fő), mint a nemzetiségi hovatartozás szerint (15. táblázat). A 33 ezer fős növekedés mintegy 2 ezer fővel meghaladta a népmozgalmi számításokat. Valószínű, hogy jelentős számú, még 1961-ben szlovák nemzetiséget valló reszlovakizált csak 1970-ben vallotta be magyar nemzetiségét, s ezáltal némileg nagyobbá vált a magyarság lélekszáma. Másrészt a reszlovakizáltak (illetve utódaik), eredeti identitásuk vállalásának létszámnövelő hatását — az 50-es éveknél már jelzett — fokozatosan erősödő asszimilációs folyamatok minimalizálták. Az évtized közepén a magyar házaspárok mintegy 22%-a kötött vegyes házasságot, a szlovák iskolákat látogató magyar gyermekek aránya 18,4% körül mozgott. A két népszámlálás közti időszakban a magyar születések száma 85 ezer, a magyar természetes szaporulat 53 ezer fő körül ingadozott. A migrációból származó veszteség nagyságát nincs módunkban behatárolni, hiszen az 1968-as intervenciót követő százezres nagyságrendű kivándorlás — melyről kimutatást tudtommal nem tettek közzé — jelentékeny számú magyart is külföldre sodort.

A 70-es évek népmozgalmáról már pontosabb és részletesebb adataink vannak. Néhány részadatot kénytelenek voltunk számítások révén pótolni, de az ily módon előálló esetleges torzulás minimális /2/. Az 1980-as census a magyar népesség számának igen alacsony mértékű növekedését mutatja ki, annak ellenére, hogy a 60-as és a 70-as évek magyar természetes szaporulata közötti eltérés nem jelentős. Az 1980-as népszámlálás előtti utolsó évben a népmozgalmi adatok az 1970-eshez hasonló nagyságú növekedéssel számoltak. A csehszlovák statisztikai évkönyv 1979-ben 584 ezerben határozza meg a magyar népesség számát, némileg alacsonyabb értéket 579,7 ezret jelez (1980-ra 582 ezret) egy másik statisztikai kiadvány /3/.

Az 1980-ban megrendezett népszámlálás Szlovákiában 559 490 magyar lakost talált, tehát a két census közti időszakban a magyar népesség száma ténylegesen 7484 fővel, a népmozgalmi statisztika szerint azonban mintegy 31 ezer fővel emelkedett. (A természetes szaporulat 32 ezer fő, ebből 1 ezer a kivándorlási veszteség.) Mintegy 24 ezer fő a népmozgalmi és a népszámlálási adatok különbözete (11., 12. táblázat, II. III. grafikon).

Ez a 70-es évek magyar természetes szaporulatának 73,2%-a. Ugyanezt a számítást elvégezve a szlovák népességre és az összlakosságra vonatkozólag, gyökeresen eltérő eredményeket kapunk. A két népszámlálás közti időszakban a szlovák nemzetiségűek száma 15 ezer fővel több a népmozgalmi statisztikai előrejelzéseknél. Ez a szlovák lakosság gyarapodásában a vártnál közel 4%-kal nagyobb növekedést jelentett. Szlovákia összlakossága esetében az eltérés a népmozgalmi és a népszámlálási adatok között mintegy 8000 fő, Szlovákia összlakossága tehát 1,7%-kal kisebb, a népmozgalmi egyenleghez viszonyítva. Az össznépesség tényleges száma és népmozgalmi egyenlege közti eltérés minimális, gyakorlatilag elenyésző. A különbözet két tényezőre vezethető vissza: a népmozgalmi kimutatások a disszidálók előidézte népességcsökkenést nem tartalmazzák, másrészt ekkora adathalmaz feldolgozása során bizonyos pontatlanságokkal is számolni kell. A szlovák népesség viszonylag kis arányú növekedése a magyar szaporulat többségének elvesztésével járt együtt /4/.

A 70-es évek népesedési folyamatainak jobb megismerését két további tényező is kedvezően befolyásolta. A két népszámlálás (az 1970-es és az 1980-as) módszertana, adatfelvétele a nemzetiségek nomenklatúrája gyakorlatilag azonos, valamint a két népszámlálás időpontja (1970. december 1., 1980. november 1.) 1 hónap eltéréssel 10 év, ez lehetővé teszi a lakosság ötéves korcsoportjaiban bekövetkezett változások összehasonlítását is. Lehetőségünk nyílik így módon a magyar népesség nemzetiség váltását, asszimilációs folyamatait nemcsak a generációk között, de egy-egy generáción belül is szemügyre venni. Abból a feltételezésből indulunk ki, hogy 10 év alatt az egyes korcsoportok számának fogyatkozása elsősorban életkoruktól függ — az idősebbek fogyatkozása jóval nagyobb mértékű, mint a fiatalabb korosztályoké — és nincs jelentősebb különbség a különböző nemzetiségű de azonos korcsoportú populáció arányának fogyatkozásában. Minden tényezőt itt sem vehetünk tekintetbe, így elhanyagoljuk a disszidálók okozta esetleges torzításokat /5/. A gyermekkorúaktól az idősebb korcsoportok felé haladva egy-egy kohorszhoz tartozók lélekszáma 10 év alatt növekvő arányban fogyatkozott meg. (Például az 1970-ben 0—4 évesek száma 1980-ra — akkor már 10—14 évesek — 0,35%-kal lett kevesebb, de a 60—65 évesek korcsoportja közel felével 40,9%-kal csökkent. A magyar és a szlovák lakosság egyes kohorszaiban bekövetkezett csökkenéseket összevethetjük az összlakosságéval, s ebből próbálhatunk a nemzetiségváltás, ill. az asszimilációs veszteségeket életkor szerint is behatárolni (13. táblázat IV. grafikon).

A magyar nemzetiség valamennyi ötéves kohorszában bekövetkezett csökkenés magasabb a szlovákiai átlagnál, sőt a 30 éven aluliak esetében többszörösen felülmúlja azt. 1970-ben a 0—4 évesek kohorszában 10 év alatt nagyobb volt a csökkenés (1779 fő), mint valamennyi egyazon időszakban született szlovákiai gyermeknél (1327 fő). Feltételezhetjük, hogy a nem anyanyelvi alapiskolába menő, illetve iskolatípust váltó gyermekek egy része már szlovák nemzetiségűként lett bejegyezve, továbbá a házasságkötés, illetve a gyermek megszületése utáni időszakban is jelentős csökkenés mutatható ki. Az idősebb generációknál is az átlagosnál magasabb mértékben csökken a magyar népességűek aránya. Ez nem várt eredménye az adatfeldolgozásnak, és viszonylag nehéz rá elfogadható magyarázatot találni.

A 70-es években kimutatott 24 ezer fős magyar népveszteség okai között több tényező és ezek kölcsönhatása húzódik meg.

A vegyes házasságok növekvő aránya (24%) következtében a magyar anyától született, de orientációjában, nyelvében, kultúrájában nem magyar családban felnövő gyermekeket jelentős számban magyarnak jegyezték be. A vegyes házasságok többségének a vegyes jellege formálisan ugyan nem változott (a házastársak továbbra is különböző nemzetiséget vallottak be) — a családok homogenizálódása nem következett be —, de gyermekeiket már többé-kevésbé közös megegyezéssel többnyire szlovák identitásúnak nevelik. Az évtized folyamán — az iskolák összevonása címén — nagyszámú magyar anyanyelvű iskolát szüntettek meg, s ennek következtében tovább nőtt a szlovák iskolába járó, a nyelvében még kettős kötődésű, de iskolái folytán már csak egy kultúrkörben felnövő, egyelőre még magyar nemzetiségű gyermekek aránya (22%).

Mérsékelte a lélekszám tényleges növekedését az országot illegálisan elhagyók száma is, bár számuk a jelzett időszakban alacsonyabb volt, mint a 60-as évtized utolsó két évében lezajló hatalmas exodus következtében. Az asszimilálódás, a nemzetváltás folyamata a generációk váltásakor mutatkozott meg markánsabban, de az egyéni életút során is gyakoribb-nak tűnik, mint ahogy ezt korábbi ismereteink alapján feltételeztük. Az egyes életfordulók (iskoláskor kezdete, illetve iskolaváltás, házasságkötés, lakóhelyváltogatás, távingázás, — amennyiben ez a nyelvi közeg váltásával is együttjár) — az asszimiláció burkolt vagy kevésbé rejtett lehetőségeit hordják magukban.

Az 1980 és 1991 közötti időszakban a lakosság számának alakulásában bekövetkezett változásokat már kissé nehezebb megfelelően értékelni. Egyrészt több adat, információ áll ezen időszakból rendelkezésünkre, másrészt a 1980-as és az 1991. évi népszámlálás adatfelvételi módszere, a nemzetiségek listája, is eltérő volt. A 91-es népszámlálás a 89-es fordulatot követő időszak demokratikusabb, de növekvő mértékben intoleráns nacionalista megnyilvánulásai közepette került megrendezésre. 1991-ben a népmozgalmi egyenleg és a népszámlálási adatok eltérése kisebb volt, mint egy évtizeddel korábban. Az adatfelvétel önbevallásos módszere a külső ráhatások lehetőségét volt hivatva csökkenteni, másrészt a kérdések egy részének kitöltésénél növelte a pontatlanságok, illetve a kitöltetlen, ismeretlen adatok számát. A 80-as évek népmozgalmi kimutatásai a magyarság számának fokozatos, de a 70-es éveknél kisebb mértékű növekedését jelezték. A 80-as években a lakosság számának gyarapodása Szlovákiában jelentős mértékben lelassult, a magyar természetes szaporulat is az évtized végére (1990-ben) már 1000 fő alá csökkent. A csehszlovák statisztikai évkönyveknek a 1991-es népszámlálás előtti legutolsó nemzetiségi megoszlásra vonatkozó adata az 1988-as évre vonatkozik, eszerint a magyar lakosság évvégi száma 576 ezerre volt tehető. Az 1990-es népmozgalmi adatokat tartalmazó kötet a magyar népesség évvégi lélekszámát (a népszámlálás előtt 2 hónappal) 578 408 főre becsülte meg /6/. A 80-as évek magyar természetes szaporulata 21 ezer fő, (ez kétharmada a 70-es évek szaporulatának), a kivándorlási többlet 2 ezer fő, a számított szaporulat 19 ezer fő. A két census közti időszakban kimutatott tényleges (a népszámlálási adatok különbözete szerinti) növekedés 7806 fő, ez 11 ezerrel kevesebb mint a számított szaporulat. A természetes szaporulat 9,8%-a elvándorlási veszteség, 37,0%-a népszámlálás által kimutatott tényleges szaporulat, 53,2%-a népveszteség, melyet részben a disszidensek növekvő száma, részben az asszimiláció előidézte fogyatkozás, valamint a korábban magyar identitású cigány etnikum roma nemzetiségűvé válása idézett elő. ((11., 12.

táblázat, II. III. grafikon). Az 1991-es népszámlálás adatsorai egymással ellentétes irányú nemzetiségcserét és felerősödő asszimilációs folyamatokat jeleznek.

A magyar lakosság asszimilálódásával párhuzamosan, bizonyos területeken disszimiláció, illetve reasszimiláció is bekövetkezett. Azaz a korábban magát szlovák nemzetiségűnek valló magyar anyanyelvű népesség egy része magyarnak vallotta magát és ily módon elsősorban Kelet-Szlovákia egyes térségeiben — a leglátványosabban Kassa környékén — a népmozgalmi adatsoroknál jóval nagyobb mértékű növekedés volt kimutatható (14. táblázat). A reasszimilációs folyamatok meglétére az 1970-es és az 1991-es nemzetiségi és anyanyelvi adatok összevetése is utal (15. táblázat).

Szlovákiai méretekben némileg csökkent a magyar anyanyelvűek, illetve a magyar nemzetiségűek lélekszáma és aránya közötti különbség (48 288-ról 40 925-re; 8,75%-ról 7,25%-re), de az eltérések járásokként nagy mértékben különbözőek. Kassán és a Kassa-vidéki járásban 1970-ben 75,3%-kal, illetve 49,1%-kal volt magasabb a magyar anyanyelvűek aránya, 1991-re az eltérés 37,6%, illetve 30,1%-ra csökkent. Nagy valószínűséggel feltételezhetjük, hogy az 1991-es igen alacsony magyar népességnövekedéshez a magukat korábban szlovák nemzetiségűnek, de magyar anyanyelvűnek vallók is hozzájárultak. A különböző irányú asszimilációs (és reasszimilációs) folyamatok a magyar népesség szempontjából összességében veszteséggel zárultak.

A szlovákiai természetes szaporulat 10,1%-a vándorlási többlet 78,9%-át gyarapodásként mutatja ki a népszámlálás, azaz 11%-os az eltérés a népszámlálási és a népmozgalmi mérleg között. A mintegy 40 ezres eltérés jelentős részét 16—18 ezer főt a disszidálók tették ki, néhány ezerre tehető azoknak a száma akiket a rendőrség körözött, továbbá a szabadabb határforgalom következtében a vándorlási statisztika pontatlansága is megnőtt (6., 7., 11. táblázat) /7/.

A népszámlálási és a népmozgalmi adatok összevetése lehetővé teszi az egyes térségekben mutatkozó alacsony szaporulat következményeként megmutatkozó lélekszámcsökkenés és az asszimilációs folyamatok megkülönböztetését is. A 12. táblázat (a népmozgalmi egyenleg alapján) tartalmazza a magyarlakta járások lakosságának számát 1989. december 31-én, valamint az 1991-es népszámlálási adatokat — a magyar és a szlovák nemzetiség szerinti bontásban. Az 1990-es évre vonatkozó járási népmozgalmi adatok hiányából adódó torzításokat elhanyagolhatjuk, az 1990-es évben a népmozgalmi adatok alapján kimutatott magyar népességnövekedés nem érte el az 1000 főt. A dél-szlovákiai járásokban 1989 decemberében a 13 magyarlakta járás és 2 nagyváros népességének a száma a népmozgalmi egyenlegük alapján (2 225 021 fő) mintegy 8 ezerrel volt magasabb a későbbi tényleges népszámlálási adatoknál (2 216 730 fő). A kimutatott magyar népesség száma több mint 10 ezerrel (571 944 fő), a szlovák nemzetiségű lakosságé közel 24 ezerrel (1 609 210 fő) volt több. A népszámlálási és a népmozgalmi adatok közti eltérés nem jelentős az egyes járások összlakosságának viszonylatában sem. A nemzetiségi megoszlás járások szerinti különbségei már jelentősebb mértékben eltérnek.

A legnagyobb különbség Pozsony magyar lakosságának a számában mutatható ki, 3002 fő. A városba beköltöző jelentős számú magyar népesség csak részben pótolja az igen magas asszimilációs veszteséget. (Hadd jegyezzem meg, amennyiben az 1990-es évre vonatkozó adatokkal is rendelkezniénk, a népmozgalmi kimutatás szerinti számadat és a kimutatott asszimilációs veszteség is magasabb lett volna.) Az évtizedek óta a legmagasabb magyar

népességnövekedést produkáló dunaszerdahelyi járás magyar lakosságának tényleges növekedése is kisebb az előrejelzettől. A járás roma lakosságának (690 fő) zöme a magyar népesség számának fogyatkozását idézte elő, másrészt a szlovák népesség tényleges száma magasabb az előrejelzettől, azaz a magyar népesség bizonyos mértékű nemzetiségváltását kell itt is feltételeznünk. A kelet-szlovákiai térségben kimutatható dinamikus növekedés meghatározó mértékben a tudati szférában bekövetkezett változások eredménye. A magyar származású lakosság jelentős részének nemzeti identitása megerősödött, s ennek következtében a viszonylag alacsony magyar részarányú Kassa-vidéki járás magyar lakossága közel 1500 fővel, aránya pedig közel 10%-kal magasabb a népmozgalmi számításoknál. Hasonló mértékű a változás Kassán is.

A magyarság évtizedek óta legerősebben fogyatkozó térsége a Nyitra környéki, a Lévai és a Nagykürtösi járás területe. A csökkenés a lévai és a nagykürtösi járásokban meghatározó mértékben, a nyitrai járásban részben — mint már fentebb utaltunk rá — az országos átlagnál alacsonyabb termékenységben keresendő. A nagykürtösi járás magyar népességének tényleges részaránya (30,7%) magasabb volt, mint a népmozgalmi egyenleg alapján (30,4%). A 80-as években a magyarság jelentős aránycsökkenésének okát az alacsony termékenységben kell keresnünk. Másrészt néhány községben a két népszámlálás között jelentősen "megugrott" a magyar lakosság részaránya — feltehetően a korábban magukat szlováknak valló, magyar identitásúak egy részének formális nemzetváltása következtében.

A magyarlakta területen a legnagyobb népességcsökkenés a lévai járásban következett be (-1537 fő). A lakosság száma elsősorban az alacsony termékenység következtében fogyatkozott meg (az 1980-as években több éven keresztül magasabb volt az elhalálozottak, mint az élveszületettek száma). A magyar népesség létszámának nagyobb mértékű csökkenéséhez még a korábban magyar származású, roma nemzetiséget bevallók és a tényleges asszimilációs veszteség is hozzájárult. A komáromi járás lakosságát az alacsony termékenység és a viszonylag jelentős kivándorlási többlet apasztotta. A fogyatkozó népességen belül (1090 fő) a magyar lakosság tényleges részaránya (72,2%) némileg magasabb (71,9%), mint a népmozgalmi mérleg szerint. Feltételezhetően a korábban magukat szlováknak vallók egy része az utolsó népszámláláskor magyar nemzetiséget vallott be. A Nyitra környéki nyelvszigetek, ill. nyelvi szórványok magyarságát a kisebb termékenység mellett asszimilációs fogyatkozás apasztotta meghatározó mértékben. A térségben a fokozatosan csökkenő, többnyire a nyelvsziget peremén elhelyezkedő — nem egy esetben már inkább csak szórványjellegű — magyar népességű községek elkülöníthetők a még magyar identitásukat jobban megőrző helységektől. A Galántai járásban a magyar népesség száma évtizedek óta folyamatosan csökken. A népmozgalmi mérleg a magyar népesség részarányát (43,9%) magasabban határozta meg a tényleges népszámlálási értékeknél (42,8%). (Megjegyzendő, hogy a népmozgalmi és a népszámlálási adatok egyenlegének különbözete e járásban különösen magas, nem tudjuk, hogy az adatfeldolgozás pontatlansága vagy egyéb tényezők következtében.)

Az Érsekújvári járás magyar lakosságának a részaránya (41,2%-ról 41,5%-ra) növekedett. A népmozgalmi egyenleg az 1980-as részarányval számolt az évtized végén is. A korábban magát szlováknak valló, de magyar anyanyelvű lakosság egy része magyar nemzetiségűnek vallotta magát. A Losonci, Rimaszombati, Rozsnyói járások nemzetiségi megoszlására a roma nemzetiségűek viszonylag magasabb részaránya már nagyobb mértékben gyakorolt befolyást, ezért a tényleges asszimiláció felmérése itt sokkal körülményesebb. E járások összlakossága

kismértékben növekedett, a magyar népesség részaránya mind a 3 közigazgatási egység területén csökkent, a legnagyobb mértékben a Rimaszombati járásban (47,6%-ról 46,1%-ra). Itt mutatható ki a magyar népesség jelentősebb arányú csökkenése, amely a roma népesség számát gyarapította.

A legnagyobb arányú magyar nemzetiségváltás — mely Pozsonyban és a Nyitrai járásban volt kimutatható — gyökereinek feltárása helyi, ill. regionális felmérést igényelne.

Kitekintés

A szlovákiai magyarság lélekszámának alakulását az utóbbi évtizedekben több, olykor ellentétes irányú tényező befolyásolta meghatározó mértékben. Az 50-es évek magyar népességváltozásait a reszlovakizáltak egy részének "visszamágyarosodása", a 60-as években pedig a természetes szaporulat határozta meg. A 70-es és a 80-as években a természetes szaporulatot — a magyarság számára veszteséggel végződő — nemzetcserek, asszimilációs folyamatok követték.

Feltehetjük a kérdést, milyen etnodemográfiai változások elé nézhetünk, hogyan alakul majd az elkövetkező években a szlovákiai magyar nemzetiség demográfiai, településszerkezeti, társadalomszerkezeti összetétele.

Ha a kelet-közép-európai térség társadalmi-politikai irányultságában nem feltételezünk szélsőséges fordulatot, és a Szlovákián belüli társadalmi változások — s ennek keretében a kisebbségi körülmények — kedvezőtlenebbre fordulását, sem tartjuk valószínűnek, de a jelenleginél lényegesen kedvezőbb változásban sem hiszünk, akkor a 2000-ben esedékes következő népszámlálás időpontjáig a magyarság demográfiai, társadalomszerkezeti összetételének alakulására vonatkozólag a következő tendenciákat vázolhatjuk fel:

— A magyar születések száma, és ezzel együtt a természetes szaporulat is tovább csökken, bár az évtized közepén néhány év során a szaporulat még némileg növekedhet (a termékeny korba lépő nők számának időleges emelkedése következtében). A természetes szaporulat tehát egyre kisebb lesz, az évtized végére a halálozások száma elérheti, vagy akár meg is haladhatja a születéseket. A 90-es évek természetes szaporulatának összege nem lesz magasabb néhány ezer főnél.

— A vándorlási mozgalomban a nyitott határforgalom következtében jelentősebb változások feltételezhetők. Ebből kifolyólag a vándorlási statisztika pontatlanságának növekedésével kell számolnunk az elkövetkező időszakban.

— A generációk közötti asszimilációs folyamatokat a vegyes házasságok és a szlovák iskolába járó gyermekek arányának alakulása határozza majd meg elsősorban. Bizonyosra vehető, hogy a 91-es népszámlálás idején a magyar népesség számát növelő reasszimiláció népességnövelő hatásával sem igen számolhatunk.

— Az elkövetkező időszak etnikai változásainak egyik talánya a roma lakosság "tényleges" számának alakulása. Feltehetőleg a korábban magyar nemzetiségű cigány lakosság egy része, legalábbis formálisan roma identitást vall be, e folyamat nagyságrendjéről és a magyar nemzetiségű lakosság számbeli alakulására gyakorolt hatásáról, s arról, hogy ennek a formális nemzetváltáson kívül milyen valós nemzetiségpolitikai, illetve kulturális következményei lesznek — még támpontjaink sincsenek.

A különböző népmozgalmi és a nemzeti identitást befolyásoló tényezők eredményeként a magyarság lélekszáma szűk keretek között változhat. A legoptimistább prognózis is az utóbbi két népszámlás magyar tényleges szaporulatanál csak kisebb növekedéssel számolhat. Nem tarthatjuk azonban kizártnak, hogy az 1991-es népszámlálás során magukat magyarnak vallók száma a későbbiek során már csak csökkeni fog, annak ellenére, hogy a természetes szaporulat még némi növekedést jelez.

JEGYZETEK

- /1/ Az 1910-es magyarországi és az 1921-es csehszlovákiai népszámlálás nemzetiségi adatai jelentős mértékben eltérnek egymástól. A mai Szlovákia területén 1910-ben 2,9 millió lakos élt, ebből 884 ezer magyar (30,3%), 1688 ezer szlovák (57,8%), 198 ezer német (6,8%), 97 ezer ruszin (3,3%) 10 ezer lengyel (0,3%), 7 ezer cseh (0,3%), 34 ezer egyéb és ismeretlen (1,2%) anyanyelvű élt. 1921-ben a magyar nemzetiségűek száma 651 ezerre (21,7%) apadt, a szlovák nemzetiségű lakosságé 1952 ezerre (65,1%) nőtt. Az 1910-es népszámlálás az anyanyelvi hovatartozás alapján rögzítette a nemzetiséget, így az 1910-es népszámlálás adatainak összevetése a későbbiekkel ebből a szempontból is mindenképpen problematikus.
- /2/ Az 1970-es és az 1980-as népmozgalmi számításainknál a naptári év egy részére, néhány hónapjára vonatkozó adatokat az egész évi értékekből számítottuk ki az adott időtartamra vonatkozólag. A tényleges és a számított adatok közötti eltérés az elemzett folyamatoknak az év során történő hullámozásából adódik.
- /3/ Demografická příručka. Praha, 1982.
- /4/ A 45. táblázat számításainál részben Srb, V.: Zjišťování národnosti obyvatelstva v Československu v letech 1950-1980 című tanulmányában közölt adatokat vettük át (Demografie 1981. 4. sz. 360—364.), a további adatokat az éves népmozgalmi statisztikai kimutatások alapján (a migrációt az évközepi adatok alapján) számítottuk ki.
- /5/ A migrációs veszteségek figyelembevétele esetén a magyar öt éves kohorszokban kimutatott különbségek nagyobbak lettek volna a szlovákiaiainál alacsonyabb magyar migráció következtében.
- /6/ Pohyb obyvatelstva ČSSR 1990. FŠÚ Praha, 1991.
- /7/ Aleš, M.: Populačný vývoj v ČSFR v roce 1991. Demografie 1992. 4. sz. 273—283., Kučera, M.: Předbežné výsledky sčítání lidu, domu a bytu 1991. Demografie 1992. 1. sz. 1—9.

IRODALOM

1. *Popély Gyula*: Népfogyatkozás. A csehszlovákiai magyarság a népszámlálások tükrében 1918—1945. Budapest, 1991.
2. *Kocsis Károly*: Vegyes etnikumú területek társadalmának népeségföldrajzi kutatása Szlovákia és a Vajdaság példáján. Debrecen, 1989.
3. *Gyönyör József*: Államalkotó nemzetiségek. Bratislava, 1989.

4. *Sokolová Gabriela* és koll: Sudobné tendence vývoje národností v ČSSR Praha 1987.
5. Obyvateľstvo Slovenskej republiky podľa národnosti v rokoch 1980-1989. SŠÚ Bratislava, 1990.
6. Historická štatistická ročenka ČSSR. FŠÚ Praha, 1985.
7. *Konečná, Alena*: Národnostní homogamie a heterogamie v ČSSR Demografie 1977/1. 1—10.
8. *Ziegenfuss, Vladimír*: Národnostní smíšenost manželství v ČSSR Demografie 1966/1. 28—35.
9. *Sekera, Václav*: Národnost a mateřský jazyk Demografie 1976/3 215—309; 1977/1 21—31.
10. Sčítanie ľudu domov a bytov 1991. Obyvateľstvo, domy, byty a domácnosti 1991. Slovenská Republika. FŠÚ Praha, 1992.
11. Demografická příručka FŠÚ Praha, 1982.
12. *Mirnicz Károly*: Az asszimiláció hatása a természetes népmozgalomra Regió 1991/4.
13. *Dányi Dezső*: Az etnikai statisztika néhány problémája — Szlovákia példája. Magyarország nemzetiségeinek és a szomszédos államok magyarságának statisztikája (1910—1990). Budapest, 1994.

1. Szlovákia lakosságának nemzetiségi megoszlása 1910 és 1991 között¹

Év	Cseh	%	Szlovák	%	Magyar	%	Német	%	Ukrán+ orosz	%	Lengyel	%	Egyéb+ ismeretlen	%	Összesen	%
1910 ²	7489	0.26	1688155	57.82	884309	30.29	198304	6.79	97162	3.33	10069	0.34	34306	1.17	2919794	100.00
1921 ³	72635	2.42	1952368	65.06	650597	21.68	145844	4.86	88970	2.96	6059	0.20	84397	2.82	3000870	100.00
1930 ³	121696	3.65	2251358	67.61	592337	17.79	154821	4.65	95359	2.86	7023	0.21	107199	3.22	3329793	100.00
1950	40365	1.17	2982524	86.64	354532	10.30	5179	0.15	48231	1.40	1808	0.05	9678	0.28	3442317	100.00
1961	45721	1.10	3560216	85.29	518782	12.43	6259	0.15	35435	0.85	1012	0.02	6621	0.16	4174046	100.00
1970	47402	1.04	3878904	85.49	552006	12.17	4760	0.10	42238	0.93	1058	0.02	10922	0.24	4537290	100.00
1980	57197	1.15	4317008	86.49	559490	11.21	2918	0.06	39260	0.79	2053	0.04	13242	0.27	4991168	100.00
1991 ⁴	52884	1.00	4519328	85.69	567296	10.76	5414	0.10	30478	0.58	2659	0.05	96276	1.83	5274335	100.00

¹A lakosság száma Szlovákia II. világháború utáni területére átszámítva. Az 1921, 1930, 1950-es adatok a jelenlévő népességre, az 1961, 1970, 1980, 1991-es adatok a lakónépességre vonatkoznak.

²1910-ben a nemzetiségi megoszlás az anyanyelvi hovatartozás alapján feltüntetve.

³Az 1921-es és az 1930-as népszámlálás egyéb kategóriája tartalmazza a zsidó nemzetiségűeket is. Számuk 1921-ben 73 211 (2,44%), 1930-ban 72 026 (0,22%).

⁴Az 1991-es népszámlálásban először szerepelnek morvák, 6037 (0.11%), sziléziaiak 405 fő (0.01%), románok 75 802 fő (1.44%), rutének 17 197 fő (0.33%).

Táblázatunkban az egyéb és ismeretlen kategóriában vannak feltüntetve.

1991-ben az ukrán+orosz kategória az ukrán és rutén nemzetiség összesített adatait (az orosz nélkül) tartalmazza.

2. Szlovákia magyar nemzetiségű lakosságának természetes népmozgalma
1950 és 1990 között (szám szerint)

Évek átlaga, év ³	Évközepi népesség	Születések	Halálo- zások	Termé- szetes szaporulat	Házasság- kötések	Válások száma
	száma				száma	
1950—1954	364158	9228	4812	4416	3652	276
1955—1959	390552	10208	4971	5237	3751	215
1960—1964	501223	9030	4951	4079	3824	215
1965—1969	539932	8322	5387	2935	3828	326
1970—1974	556369	8892	5976	2916	4476	440
1975—1979	573311	9547	6104	3443	4873	575
1980—1984	563268	8830	6220	2611	4219	710
1985—1989	573810	8068	6139	1930	3839	845
1950	356064	7613	4376	3237	4125	315
1951	359611	8936	4774	4162	3598	320
1952	364006	9592	4887	4705	3598	362
1953	367653	10020	4911	5109	3230	205
1954	373456	9980	5112	4868	3710	178
1955	379680	10288	4690	5595	3604	179
1956	385477	10548	4890	5658	4032	205
1957	390902	10731	5275	5456	3492	199
1958	396216	10079	4714	5365	3709	255
1959	400484	9394	5285	4109	3920	236
1960	404751	9433	4858	4575	4117	204
1961	520337	9278	4711	4567	3908	212
1962	523862	8609	5312	3297	3717	211
1963	526880	8826	5066	3760	3643	215
1964	530286	9006	4809	4197	3734	232
1965	533903	8787	5341	3446	3722	242
1966	537119	8725	5446	3279	3610	289
1967	540198	7997	5085	2912	3775	306
1968	542878	7868	5315	2553	4002	365
1969	545564	8228	5747	2481	4033	426
1970	550946	7890	5977	1913	4011	376
1971	553449	8234	5920	2314	4258	437
1972	555795	8832	5799	3033	4532	396
1973	558913	9374	5998	3376	4816	420
1974	562743	10130	6186	3944	4761	570
1975	566403	10020	6078	3942	5055	509
1976	570081	9691	5955	3736	5068	575
1977	573555	9643	6307	3336	4889	573
1978	576811	9206	6117	3089	4776	592
1979	579707	9178	6059	3119	4576	626
1980	582455	9035	6172	2863	4253	595
1981	560955	8755	6175	2580	4159	646
1982	563347	8730	6183	2547	4204	722
1983	565646	8861	6383	2478	4295	738
1984	567919	8771	6181	2586	4186	849
1985	570076	8333	6148	2185	3976	836
1986	572171	8530	6054	2476	3962	865
1987	574090	8061	6211	1850	3870	835
1988	575676	7911	6072	1819	3715	862
1989	577035	7505	6208	1297	3670	827
1990	578011	7282	6436	846	3758	944

³Az 1981—1990-es évközepi népességének számát az éveleji és évvégi népességszám számtani átlagából számítottuk.

A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG

3. Szlovákia magyar nemzetiségű lakosságának természetes népmozgalma
1950 és 1990 között (ezrelékben)

Évek átlaga, év	Születési	Halálozási	Természetes szaporulat	Házasságkötési	Válási
	arányszám(a)				
1950—1954	25.34	13.21	12.13	10.03	0.76
1955—1959	26.14	12.73	13.41	9.60	0.55
1960—1964	18.02	9.88	8.14	7.63	0.43
1965—1969	15.41	9.98	5.44	7.09	0.60
1970—1974	15.98	10.74	5.24	8.05	0.79
1975—1979	16.65	10.65	6.01	8.50	1.00
1980—1984	15.68	11.04	4.64	7.49	1.26
1985—1989	14.06	10.70	3.36	6.69	1.47
1950	21.38	12.29	9.09	11.58	0.88
1951	24.85	13.28	11.57	10.01	0.89
1952	26.35	13.43	12.93	9.88	0.99
1953	27.25	13.36	13.90	8.79	0.56
1954	26.72	13.69	13.04	9.93	0.48
1955	27.10	12.35	14.74	9.49	0.47
1956	27.36	12.69	14.68	10.46	0.53
1957	27.45	13.49	13.96	8.93	0.51
1958	25.44	11.90	13.54	9.36	0.64
1959	23.46	13.20	10.26	9.79	0.59
1960	23.31	12.00	11.30	10.17	0.50
1961	17.83	9.05	8.78	7.51	0.41
1962	16.43	10.14	6.29	7.10	0.40
1963	16.75	9.62	7.14	6.91	0.41
1964	16.98	9.07	7.91	7.04	0.44
1965	16.46	10.00	6.45	6.97	0.45
1966	16.24	10.14	6.10	6.72	0.54
1967	14.80	9.41	5.39	6.99	0.57
1968	14.49	9.79	4.70	7.37	0.67
1969	15.08	10.53	4.55	7.39	0.78
1970	14.32	10.85	3.47	7.28	0.68
1971	14.88	10.70	4.18	7.69	0.79
1972	15.89	10.43	5.46	8.15	0.71
1973	16.77	10.73	6.04	8.62	0.75
1974	18.00	10.99	7.01	8.46	1.01
1975	17.69	10.73	6.96	8.92	0.90
1976	17.00	10.45	6.55	8.89	1.01
1977	16.81	11.00	5.82	8.52	1.00
1978	15.96	10.60	5.36	8.28	1.03
1979	15.83	10.45	5.38	7.89	1.08
1980	15.51	10.60	4.92	7.30	1.02
1981	15.61	11.01	4.60	7.41	1.15
1982	15.50	10.98	4.52	7.46	1.28
1983	15.67	11.28	4.38	7.59	1.30
1984	15.44	10.88	4.55	7.37	1.49
1985	14.62	10.78	3.83	6.97	1.47
1986	14.91	10.58	4.33	6.92	1.51
1987	14.04	10.82	3.22	6.74	1.45
1988	13.74	10.55	3.16	6.45	1.50
1989	13.01	10.76	2.25	6.36	1.43
1990	12.60	11.13	1.46	6.50	1.63

4. Szlovákia szlovák nemzetiségű lakosságának természetes népmozgalma
1950 és 1990 között (szám szerint)

Évek átlaga, év ⁶	Évközepi népesség	Születések	Halálo- zások	Termé- szetes szaporulat	Házasság- kötések	Válások száma
	száma				száma	
1950—1954	3089744	88358	31537	56821	28627	1312
1955—1959	3348410	83271	27621	55650	26474	1606
1960—1964	3609041	76120	26907	49213	25817	2020
1965—1969	3810451	70339	31081	39258	27311	2335
1970—1974	3940038	78059	36132	41927	33550	3641
1975—1979	4155588	88229	39357	48872	37277	5117
1980—1984	4371044	82470	43466	39004	34042	5767
1985—1989	4526649	74694	45407	29287	32437	7011
1950	3003352	89592	33544	56048	33409	1367
1951	3045655	89379	34534	54845	30833	1401
1952	3089858	89174	30964	58210	28366	1585
1953	3126366	87177	29776	57401	24075	1196
1954	3183489	86466	28868	57598	26451	1013
1955	3243786	87057	27246	59811	26771	1227
1956	3299338	86611	27051	59560	29670	1399
1957	3351693	84566	29419	55147	23503	1491
1958	3402347	81240	26519	54721	26180	1893
1959	3444887	76880	27868	49012	26245	2018
1960	3489708	77151	25969	51182	26638	1960
1961	3576553	76538	25839	50699	26236	2115
1962	3618754	73865	28194	45671	25527	2085
1963	3659642	76605	27151	49454	25598	1959
1964	3700547	76442	27382	49060	25087	1985
1965	3742219	74160	29754	44406	25399	2123
1966	3778986	71452	30052	41400	25904	2354
1967	3812666	68346	29599	38747	27526	2040
1968	3842903	67339	31934	35405	28371	2436
1969	3875483	70397	34066	36331	29335	2722
1970	3871314	71572	35375	36197	30476	2835
1971	3899610	73528	35904	37624	32172	3731
1972	3934263	77385	34652	42733	33679	3524
1973	3974670	81926	36889	45037	35638	3538
1974	4020335	85884	37842	48042	36055	4578
1975	4064291	86062	38379	47683	37172	5265
1976	4109499	88149	38075	50074	37230	5090
1977	4155651	87867	39568	48299	37839	4853
1978	4201818	89504	40276	49228	37753	5256
1979	4246680	89563	40485	49078	36390	5120
1980	4287427	84542	43109	41433	33801	5709
1981	4339959	83018	42278	40740	33634	5978
1982	4375805	82421	42992	39429	34628	5529
1983	4409835	81767	44670	37097	34268	5875
1984	4442193	80601	44281	36320	33877	5741
1985	4474007	80329	45038	35291	33327	6570
1986	4502893	76033	45488	30545	32743	7092
1987	4528363	73590	44557	29033	32836	7277
1988	4552841	73066	45255	27811	32043	7030
1989	4574153	70452	46694	23758	31235	7088
1990	4595771	70518	47029	23489	34872	7549

⁶Az 1981—1990-es évközepi népességének számát az éveleji és évvégi népességszám számtani átlagából számítottuk.

A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG

5. Szlovákia szlovák nemzetiségű lakosságának természetes népmozgalma 1950 és 1990 között
(ezrelékben)

Évek átlaga, év	Születési	Halálozási	Természetes szaporulat	Házasságkötési	Válási
1950—1954	28.60	10.21	18.39	9.27	0.42
1955—1959	24.87	8.25	16.62	7.91	0.48
1960—1964	21.09	7.46	13.64	7.15	0.56
1965—1969	18.46	8.16	10.30	7.17	0.61
1970—1974	19.81	9.17	10.64	8.52	0.92
1975—1979	21.23	9.47	11.76	8.97	1.23
1980—1984	18.87	9.94	8.92	7.79	1.32
1985—1989	16.50	10.03	6.47	7.17	1.55
1950	29.83	11.17	18.66	11.12	0.46
1951	29.35	11.34	18.01	10.12	0.46
1952	28.86	10.02	18.84	9.18	0.51
1953	27.88	9.52	18.36	7.70	0.38
1954	27.16	9.07	18.09	8.31	0.32
1955	26.84	8.40	18.44	8.25	0.38
1956	26.25	8.20	18.05	8.99	0.42
1957	25.23	8.78	16.45	7.01	0.44
1958	23.88	7.79	16.08	7.69	0.56
1959	22.32	8.09	14.23	7.62	0.59
1960	22.11	7.44	14.67	7.63	0.56
1961	21.40	7.22	14.18	7.34	0.59
1962	20.41	7.79	12.62	7.05	0.58
1963	20.93	7.42	13.51	6.99	0.54
1964	20.66	7.40	13.26	6.78	0.54
1965	19.82	7.95	11.87	6.79	0.57
1966	18.91	7.95	10.96	6.85	0.62
1967	17.93	7.76	10.16	7.22	0.54
1968	17.52	8.31	9.21	7.38	0.63
1969	18.16	8.79	9.37	7.57	0.70
1970	18.49	9.14	9.35	7.87	0.73
1971	18.86	9.21	9.65	8.25	0.96
1972	19.67	8.81	10.86	8.56	0.90
1973	20.61	9.28	11.33	8.97	0.89
1974	21.36	9.41	11.95	8.97	1.14
1975	21.18	9.44	11.73	9.15	1.30
1976	21.45	9.27	12.18	9.06	1.24
1977	21.14	9.52	11.62	9.11	1.17
1978	21.30	9.59	11.72	8.98	1.25
1979	21.09	9.53	11.56	8.57	1.21
1980	19.72	10.05	9.66	7.88	1.33
1981	19.13	9.74	9.39	7.75	1.38
1982	18.84	9.82	9.01	7.91	1.26
1983	18.54	10.13	8.41	7.77	1.33
1984	18.14	9.97	8.18	7.63	1.29
1985	17.95	10.07	7.89	7.45	1.47
1986	16.89	10.10	6.78	7.27	1.57
1987	16.25	9.84	6.41	7.25	1.61
1988	16.05	9.94	6.11	7.04	1.54
1989	15.40	10.21	5.19	6.83	1.55
1990	15.34	10.23	5.11	7.59	1.64

6. Szlovákia lakosságának természetes népmozgalma 1950 és 1992 között (szám szerint)

Évek átlaga, év	Évközepi népesség	Születések	Halálo- zások	Termé- zetes szaporulat	Házasság- kötések	Válások
	száma				száma	
1950—1954	3558096	99728	37507	62221	33391	1716
1955—1959	3840756	95469	33534	61935	31622	1963
1960—1964	4207024	86741	32653	54088	31062	2394
1965—1969	4448151	79877	37285	42592	32558	2846
1970—1974	4603163	88412	43039	45373	39596	4340
1975—1979	4840293	99486	46693	52793	43871	6031
1980—1984	5055078	92781	50955	41826	39817	6805
1985—1989	5221099	84931	52791	32140	37937	8237
1950	3463446	99721	39668	60053	39082	1800
1951	3508698	100663	40505	60158	35703	1864
1952	3558137	100824	36897	63927	33229	2107
1953	3598761	99124	35598	63526	28495	1517
1954	3661437	98310	34866	63444	31444	1291
1955	3726601	99305	32917	66388	31816	1535
1956	3787111	99467	32815	66652	35199	1762
1957	3844277	97311	35755	61556	28299	1827
1958	3899751	93272	32106	61166	31302	2281
1959	3946039	87991	34077	53914	31494	2409
1960	3994270	88412	31609	56803	32179	2321
1961	4191977	87359	31403	55956	31543	2488
1962	4238056	83899	34398	49501	30712	2466
1963	4282865	87158	32978	54180	30659	2337
1964	4327949	86878	32875	54003	30220	2356
1965	4373595	84257	35910	48347	30512	2506
1966	4413853	81453	36357	45096	30917	2809
1967	4450880	77537	35458	42079	32682	2537
1968	4483656	76370	38076	38294	33801	2994
1969	4518773	79769	40623	39146	34877	3386
1970	4528459	80666	42240	38426	35961	3420
1971	4559341	83062	42856	40206	38088	4458
1972	4596330	87794	41410	46384	39771	4190
1973	4640673	92953	43759	49194	41770	4187
1974	4691014	97585	44934	52651	42389	5445
1975	4739301	97649	45248	52401	43835	6154
1976	4789452	99814	45240	54394	44165	6017
1977	4840819	99533	47181	52352	44474	5781
1978	4891673	100193	47778	52415	44241	6151
1979	4940223	100240	47837	52403	42638	6050
1980	4984331	95100	50579	44521	39578	6645
1981	5017032	93290	49632	43658	39352	6987
1982	5054770	92618	50393	42225	40398	6550
1983	5091537	92053	52433	39620	40130	6935
1984	5127719	90843	51739	39104	39626	6908
1985	5161789	90155	52464	37691	38930	7800
1986	5192789	87138	53133	34005	38341	8325
1987	5223609	84006	51980	32026	38395	8486
1988	5251120	83242	52475	30767	37493	8270
1989	5276186	80116	53902	26214	36525	8304
1990	5297774	79989	54619	25370	40435	8867
1991	5277078	78570	54621	23949	32714	7893
1992	5300020	74640	53423	21217	33880	8057

A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG

7. Szlovákia lakosságának természetes népmozgalma 1950 és 1992 között (ezrelékben)

Évek átlaga, év	Születési	Halálozási	Természetes szaporulat	Házasságkötési	Válási
	arányszám(a)				
1950—1954	28.03	10.54	17.49	9.38	0.48
1955—1959	24.86	8.73	16.13	8.23	0.51
1960—1964	20.62	7.76	12.86	7.38	0.57
1965—1969	17.96	8.38	9.58	7.32	0.64
1970—1974	19.21	9.35	9.86	8.60	0.94
1975—1979	20.55	9.65	10.91	9.06	1.25
1980—1984	18.35	10.08	8.27	7.88	1.35
1985—1989	16.27	10.11	6.16	7.27	1.58
1950	28.79	11.45	17.34	11.28	0.52
1951	28.69	11.54	17.15	10.18	0.53
1952	28.34	10.37	17.97	9.34	0.59
1953	27.54	9.89	17.65	7.92	0.42
1954	26.85	9.52	17.33	8.59	0.35
1955	26.65	8.83	17.81	8.54	0.41
1956	26.26	8.66	17.60	9.29	0.47
1957	25.31	9.30	16.01	7.36	0.48
1958	23.92	8.23	15.68	8.03	0.58
1959	22.30	8.64	13.66	7.98	0.61
1960	22.13	7.91	14.22	8.06	0.58
1961	20.84	7.49	13.35	7.52	0.59
1962	19.80	8.12	11.68	7.25	0.58
1963	20.35	7.70	12.65	7.16	0.55
1964	20.07	7.60	12.48	6.98	0.54
1965	19.26	8.21	11.05	6.98	0.57
1966	18.45	8.24	10.22	7.00	0.64
1967	17.42	7.97	9.45	7.34	0.57
1968	17.03	8.49	8.54	7.54	0.67
1969	17.65	8.99	8.66	7.72	0.75
1970	17.81	9.33	8.49	7.94	0.76
1971	18.22	9.40	8.82	8.35	0.98
1972	19.10	9.01	10.09	8.65	0.91
1973	20.03	9.43	10.60	9.00	0.90
1974	20.80	9.58	11.22	9.04	1.16
1975	20.60	9.55	11.06	9.25	1.30
1976	20.84	9.45	11.36	9.22	1.26
1977	20.56	9.75	10.81	9.19	1.19
1978	20.48	9.77	10.72	9.04	1.26
1979	20.29	9.68	10.61	8.63	1.22
1980	19.08	10.15	8.93	7.94	1.33
1981	18.59	9.89	8.70	7.84	1.39
1982	18.32	9.97	8.35	7.99	1.30
1983	18.08	10.30	7.78	7.88	1.36
1984	17.72	10.09	7.63	7.73	1.35
1985	17.47	10.16	7.30	7.54	1.51
1986	16.78	10.23	6.55	7.38	1.60
1987	16.08	9.95	6.13	7.35	1.62
1988	15.85	9.99	5.86	7.14	1.57
1989	15.18	10.22	4.97	6.92	1.57
1990	15.10	10.31	4.79	7.63	1.67
1991	14.89	10.35	4.54	6.20	1.50
1992	14.08	10.08	4.00	6.39	1.52

8. A magyar nemzetiségű lakosság természetes népmozgalmának aránya 1950-1990, %
(Szlovákia = 100%)

Évek átlaga. év	Születések	Halálozások	Természetes szaporulat	Házasságkötések	Válások
	részaránya (%)				
1950—1954	9.25	12.83	7.10	10.94	16.08
1955—1959	10.69	14.82	8.46	11.86	10.95
1960—1964	10.41	15.16	7.54	12.31	8.98
1965—1969	10.42	14.45	6.89	11.76	11.45
1970—1974	10.06	13.89	6.43	11.30	10.14
1975—1979	9.60	13.07	6.52	11.11	9.53
1980—1984	9.52	12.21	6.24	10.60	10.43
1985—1989	9.50	11.63	6.00	10.12	10.26
1950	7.63	11.03	5.39	10.55	17.50
1951	8.88	11.79	6.92	10.08	17.17
1952	9.51	13.24	7.36	10.83	17.18
1953	10.11	13.80	8.04	11.34	13.51
1954	10.15	14.66	7.67	11.80	13.79
1955	10.36	14.25	8.43	11.33	11.66
1956	10.60	14.90	8.49	11.45	11.63
1957	11.03	14.75	8.86	12.34	10.89
1958	10.81	14.68	8.77	11.85	11.18
1959	10.68	15.51	7.62	12.45	9.80
1960	10.67	15.37	8.05	12.79	8.79
1961	10.62	15.00	8.16	12.39	8.52
1962	10.26	15.44	6.66	12.10	8.56
1963	10.13	15.36	6.94	11.88	9.20
1964	10.37	14.63	7.77	12.36	9.85
1965	10.43	14.87	7.13	12.20	9.66
1966	10.71	14.98	7.27	11.68	10.29
1967	10.31	14.34	6.92	11.55	12.06
1968	10.30	13.96	6.67	11.84	12.19
1969	10.31	14.15	6.34	11.56	12.58
1970	9.78	14.15	4.98	11.15	10.99
1971	9.91	13.81	5.76	11.18	9.80
1972	10.06	14.00	6.54	11.40	9.45
1973	10.08	13.71	6.86	11.53	10.03
1974	10.38	13.77	7.49	11.23	10.47
1975	10.26	13.43	7.52	11.53	8.27
1976	9.71	13.16	6.87	11.48	9.56
1977	9.69	13.37	6.37	10.99	9.91
1978	9.19	12.80	5.89	10.80	9.62
1979	9.16	12.67	5.95	10.73	10.35
1980	9.50	12.20	6.43	10.75	8.95
1981	9.38	12.44	5.91	10.57	9.25
1982	9.43	12.27	6.03	10.41	11.02
1983	9.63	12.17	6.25	10.70	10.64
1984	9.66	11.95	6.61	10.56	12.29
1985	9.24	11.72	5.80	10.21	10.72
1986	9.79	11.39	7.28	10.33	10.39
1987	9.60	11.95	5.78	10.08	9.84
1988	9.50	11.57	5.91	9.91	10.42
1989	9.37	11.52	4.95	10.05	9.96
1990	9.10	11.78	3.33	9.29	10.65

A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG

9. A szlovák nemzetiségű lakosság természetes népmozgalmának aránya 1950-1990, %
(Szlovákia = 100%)

Évek átlaga, év	Születések	Halálozások	Természetes szaporulat	Házasságkötések	Válások
1950—1954	88.60	84.08	91.32	85.73	76.46
1955—1959	87.22	82.37	89.85	83.72	81.81
1960—1964	87.76	82.40	90.99	83.11	84.38
1965—1969	88.06	83.36	92.17	83.88	82.04
1970—1974	88.29	83.95	92.41	84.73	83.89
1975—1979	88.68	84.29	92.57	84.97	84.84
1980—1984	88.89	85.30	93.25	85.50	84.75
1985—1989	87.95	86.01	91.12	85.50	85.12
1950	89.84	84.56	93.33	85.48	75.94
1951	88.79	85.26	91.17	86.36	75.16
1952	88.45	83.92	91.06	85.37	75.23
1953	87.95	83.65	90.36	84.49	78.84
1954	87.95	82.80	90.79	84.12	78.47
1955	87.67	82.77	90.09	84.14	79.93
1956	87.08	82.43	89.36	84.29	79.40
1957	86.90	82.28	89.59	83.05	81.61
1958	87.10	82.60	89.46	83.64	82.99
1959	87.37	81.78	90.91	83.33	83.77
1960	87.26	82.16	90.10	82.78	84.45
1961	87.61	82.28	90.61	83.18	85.01
1962	88.04	81.96	92.26	83.12	84.55
1963	87.89	82.33	91.28	83.49	83.83
1964	87.99	83.29	90.85	83.01	84.25
1965	88.02	82.86	91.85	83.24	84.72
1966	87.72	82.66	91.80	83.79	83.80
1967	88.15	83.48	92.08	84.22	80.41
1968	88.17	83.87	92.46	83.94	81.36
1969	88.25	83.86	92.81	84.11	80.39
1970	88.73	83.75	94.20	84.75	82.89
1971	88.52	83.78	93.58	84.47	83.69
1972	88.14	83.68	92.13	84.68	84.11
1973	88.14	84.30	91.55	85.32	84.50
1974	88.01	84.22	91.25	85.06	84.08
1975	88.13	84.82	91.00	84.80	85.55
1976	88.31	84.16	92.06	84.30	84.59
1977	88.28	83.86	92.26	85.08	83.95
1978	89.33	84.30	93.92	85.33	85.45
1979	89.35	84.63	93.65	85.35	84.63
1980	88.90	85.23	93.06	85.40	85.91
1981	88.99	85.18	93.32	85.47	85.56
1982	88.99	85.31	93.38	85.72	84.41
1983	88.83	85.19	93.63	85.39	84.72
1984	88.73	85.59	92.88	85.49	83.11
1985	89.10	85.85	93.63	85.61	84.23
1986	87.26	85.61	89.83	85.40	85.19
1987	87.60	85.72	90.65	85.52	85.75
1988	87.78	86.24	90.39	85.46	85.01
1989	87.94	86.63	90.63	85.52	85.36
1990	88.16	86.10	92.59	86.24	85.14

10. A vegyes házasságkötések és az e házasságokból született gyermekek számának és részarányának alakulása Szlovákiában 1931 és 1900 között

Év	Házasságkötések száma	Ebből vegyes		A vegye házasságokból született gyermekek	
		szám szerint	%	száma	%

a) magyar nemzetiségűek

31—33	*	*	9.4	*	4.7
51—53 ⁷	3475	566	16.3	*	5.6
61—63 ⁷	3756	755	20.1	*	7.4
71—73 ⁷	4535	1085	23.9	1245	15.1
81—83	4205	1094	25.9	1525	18.5
88—90 ⁹	3714	1038	27.9	1596	22.9

b) szlovák nemzetiségűek

31—33	*	*	3.8 ⁸	*	1.2
51—53 ⁷	27758	1305	4.7	*	1
61—63 ⁷	25787	1728	6.7	*	2
71—73 ⁷	33739	2257	6.7	2243	3.1
81—83	34177	2127	6.20	2626	3.4
88—90 ⁹	32717	2178	6.60	3179	4.8

c) Szlovákia összesen

31—33	26805	*	6.2	*	2.2
51—53 ⁷	32476	2598	8	*	1.8
61—63 ⁷	30972	3593	11.6	*	3.4
71—73 ⁷	39876	4694	11.77	4533	5.5
81—83	39960	4428	11.08	5064	5.8
88—90 ⁹	38151	4529	11.87	6207	8.2

* Nincs adat.

⁷ A százalékaránnyal számított érték.

⁸ A csehekkel együtt.

⁹ Születések száma összesen (halvaszületésekkel együtt).

A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG

11. A magyar és szlovák nemzetiségű lakosság számának alakulása a népszámlálási és a népmozgalmi adatok alapján 1970 és 1991 között Szlovákiában

Év	Megnevezés	Szlovákia összesen	Ebből	
			magyar	szlovák
1970	Népmozgalmi adatok ¹⁰	4572	550	3922
1970	Népszámlálási adatok ¹⁰	4537	552	3879
1970	A népsz. és a népmozg. adatok különbözete ¹⁰	-35	2	-43
1980	Népmozgalmi adatok	4999327	583229	4301288
1980	Népszámlálási adatok	4991168	559490	4317008
1980	A népsz. és a népmozg. adatok különbözete	-8159	-23739	15720
1991	Népmozgalmi adatok	5313787	578514	4608889
1991	Népszámlálási adatok	5274335	567296	4519328
1991	A népsz. és a népmozg. adatok különbözete	-39452	-11218	-89561

¹⁰Kerekített értékek.

12. A népszámlálási és népmozgalmi adatok mérlege 1970 és 1980, valamint 1980 és 1991 között

A lakosság számának változása a feltüntetett adatforrások szerint	Szlovákia		Ebből		Ebből	
	összesen	%	magyar	%	szlovák	%

a) 1970—1980

Természetes szaporulat	493 003	100.00	32 434	100.00	455 341	100.00
Migráció ¹¹	-30 966	-6.28	-1 211	-3.73	-32 957	-7.24
Természetes szaporulat-migráció	462 037	93.72	31 223	96.27	422 384	92.76
Népszámlálási különbözet	453 878	92.06	7 484	23.07	438 104	96.21
Nemzetiségcsere, illegális migráció, pontatlan adatrögzítés	8 159	1.65	23 739	73.19	-15 720	-3.45

b) 1980—1991

Természetes szaporulat	358 988	100.00	21 089	100.00	332 364	100.00
Migráció ¹¹	-36 369	-10.13	-2 065	-9.79	-40 483	-12.18
Természetes szaporulat-migráció	322 619	89.87	19 024	90.21	291 881	87.82
Népszámlálási különbözet	283 167	78.88	7 806	37.01	202 320	60.87
Nemzetiségcsere, illegális migráció, pontatlan adatrögzítés	39 452	10.99	11 218	53.19	89 561	26.95

¹¹Számított értékek.

13. A magyar és szlovák nemzetiségű lakosság számában bekövetkezett változások öt éves korcsoportonként Szlovákiában 1970-ben és 1980-ban

Életkor		Lakosság száma		Különbség	%	Szlovákia = 100%
1970-ben	1980-ban	1970-ben	1980-ban			

a) magyar nemzetiségűek

0—4	10—14	40042	38263	1779	4.44	134.06
5—9	15—19	44518	42794	1724	3.87	58.11
10—14	20—24	49645	46904	2741	5.52	31.34
15—19	25—29	53152	49130	4022	7.57	22.07
20—24	30—34	40247	37797	2450	6.09	16.45
25—29	35—39	36309	35038	1271	3.50	17.53
30—34	40—44	34081	32488	1593	4.67	21.64
35—39	45—49	35337	33300	2037	5.76	19.91
40—44	50—54	35956	33310	2646	7.36	15.87
45—49	55—59	35944	32604	3340	9.29	12.97
50—54	60—64	21905	18962	2943	13.44	13.56
55—59	65—69	30465	24859	5606	18.40	14.57
60—64	70—74	31398	22358	9040	28.79	15.42
65—69	75—79	24663	14072	10591	42.94	15.13

b) szlovák nemzetiségűek

0—4	10—14	335072	335642	-570	-0.17	-42.95
5—9	15—19	359559	357979	1580	0.44	53.25
10—14	20—24	383765	376444	7321	1.91	83.71
15—19	25—29	396865	379856	17009	4.29	93.32
20—24	30—34	328818	314669	14149	4.30	95.02
25—29	35—39	251192	244619	6573	2.62	90.66
30—34	40—44	229914	223646	6268	2.73	85.14
35—39	45—49	238312	230270	8042	3.37	78.61
40—44	50—54	246227	232474	13753	5.59	82.46
45—49	55—59	253765	231634	22131	8.72	85.97
50—54	60—64	143609	125170	18439	12.84	84.96
55—59	65—69	187852	155495	32357	17.22	84.11
60—64	70—74	178203	129756	48447	27.19	82.62
65—69	75—79	141957	84192	57765	40.69	82.51

c) Szlovákia összesen

0—4	10—14	380975	379648	1327	0.35	100.00
5—9	15—19	410837	407870	2967	0.72	100.00
10—14	20—24	440909	432163	8746	1.98	100.00
15—19	25—29	457973	439746	18227	3.98	100.00
20—24	30—34	378381	363490	14891	3.94	100.00
25—29	35—39	296093	288843	7250	2.45	100.00
30—34	40—44	271997	264635	7362	2.71	100.00
35—39	45—49	282610	272380	10230	3.62	100.00
40—44	50—54	290757	274079	16678	5.74	100.00
45—49	55—59	297352	271610	25742	8.66	100.00
50—54	60—64	169391	147688	21703	12.81	100.00
55—59	65—69	223576	185106	38470	17.21	100.00
60—64	70—74	215203	156566	58637	27.25	100.00
65—69	75—79	171184	101172	70012	40.90	100.00

A SZLOVÁKIAI MAGYARSÁG

14. A magyarlakta járások összlakossága és a magyar, szlovák nemzetiségű lakosság az 1991-es népszámlálás és az 1980-89-es népmozgalmi adatok alapján

Járás	A lakosság száma						A népszámlálási és a népmozgalmi adatok különbsége		
	Népmozgalmi adatok szerint			Népszámlálási adatok szerint			Összesen	Ebből	
	Összesen	Ebből		Összesen	Ebből			magyar	szlovák
		magyar	szlovák		magyar	szlovák			

a) szám szerint

Pozsony város	440629	23314	398208	442197	20312	401848	-1568	3002	-3640
Pozsony-vidéki	146827	10745	133593	145301	10527	132275	1526	218	1318
Dunaszerdahelyi	109387	96687	11824	109345	95310	12364	42	1377	-540
Galántai	145471	63899	80094	143846	61568	80151	1625	2331	-57
Komáromi	110246	79306	29159	109279	78859	28460	967	447	699
Lévai	122307	39050	81746	120703	38169	80335	1604	881	1411
Nyitrai	211411	14715	194045	211517	14313	193802	-106	402	243
Érsekújvári	154473	63629	89337	153466	63747	87480	1007	-118	1857
Losonci	96659	23353	72544	95989	22820	70785	670	533	1759
Rimaszombati	99532	48361	50086	98987	45623	49437	545	2738	649
Nagykürtösi	47528	14427	32548	46813	14384	31471	715	43	1077
Kassa város	235729	9777	218222	235160	10760	212659	569	-983	5563
Kassa-vidéki	99119	14759	83621	99292	16240	77171	-173	-1481	6450
Rozsnyói	86285	23068	62458	86311	22497	59419	-26	571	3039
Töketerebes	119418	46854	71725	118524	46316	68012	894	538	3713
Összesen (13+2)	2225021	571944	1609210	2216730	561445	1585669	8291	10499	23541

b) %

Pozsony város	100.00	5.29	90.37	100.00	4.59	90.88	100.36	86.81	100.56
Pozsony-vidéki	100.00	7.32	90.99	100.00	7.24	91.04	98.96	99.00	100.05
Dunaszerdahelyi	100.00	88.39	10.81	100.00	87.16	11.31	99.96	98.61	104.61
Galántai	100.00	43.93	55.06	100.00	42.80	55.72	98.88	97.44	101.20
Komáromi	100.00	71.94	26.45	100.00	72.16	26.04	99.12	100.32	98.47
Lévai	100.00	31.93	66.84	100.00	31.62	66.56	98.69	99.04	99.58
Nyitrai	100.00	6.96	91.79	100.00	6.77	91.62	100.05	97.22	99.82
Érsekújvári	100.00	41.19	57.83	100.00	41.54	57.00	99.35	100.84	98.56
Losonci	100.00	24.16	75.05	100.00	23.77	73.74	99.31	98.40	98.26
Rimaszombati	100.00	48.59	50.32	100.00	46.09	49.94	99.45	94.86	99.25
Nagykürtösi	100.00	30.35	68.48	100.00	30.73	67.23	98.50	101.22	98.17
Kassa város	100.00	4.15	92.57	100.00	4.58	90.43	99.76	110.32	97.69
Kassa-vidéki	100.00	14.89	84.36	100.00	16.36	77.72	100.17	109.84	92.13
Rozsnyói	100.00	26.73	72.39	100.00	26.07	68.84	100.03	97.50	95.11
Töketerebes	100.00	39.24	60.06	100.00	39.08	57.38	99.25	99.60	95.54
Összesen (13+2)	100.00	25.71	72.32	100.00	25.33	71.53	99.63	98.53	98.91

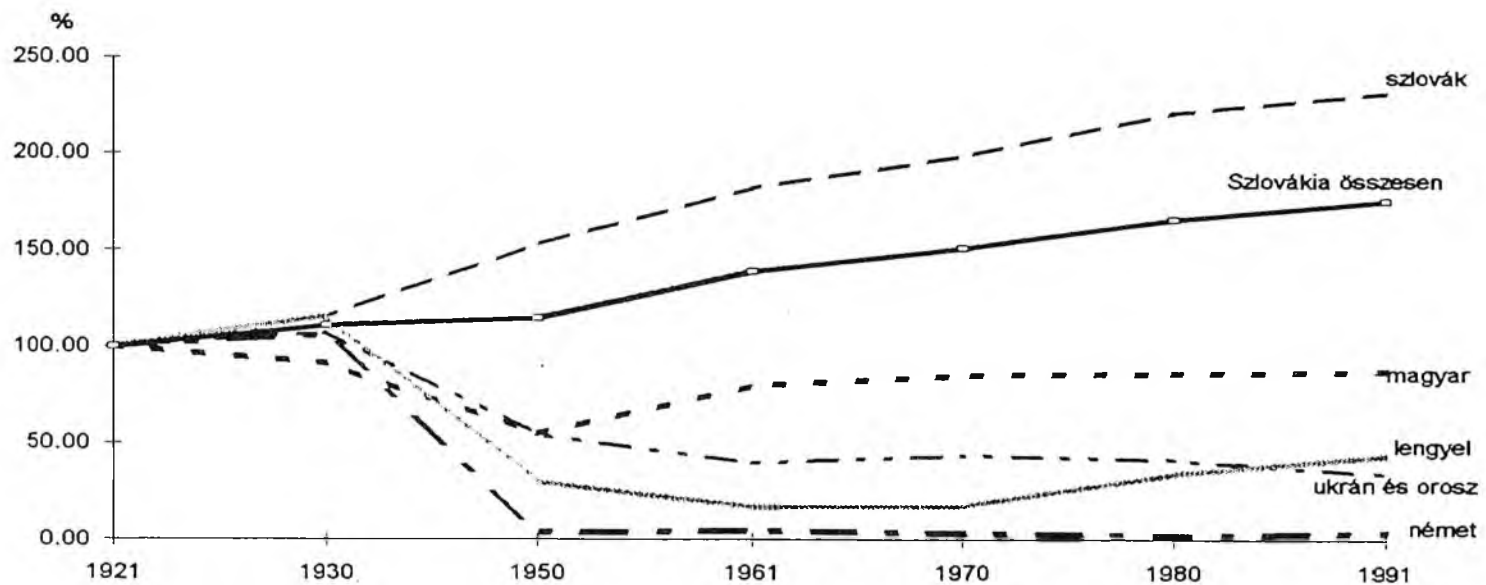

15. Szlovákia 13 járásában és 2 nagyvárosában a magyar lakosság nemzetiség és anyanyelv szerinti megoszlása 1970-ben és 1991-ben

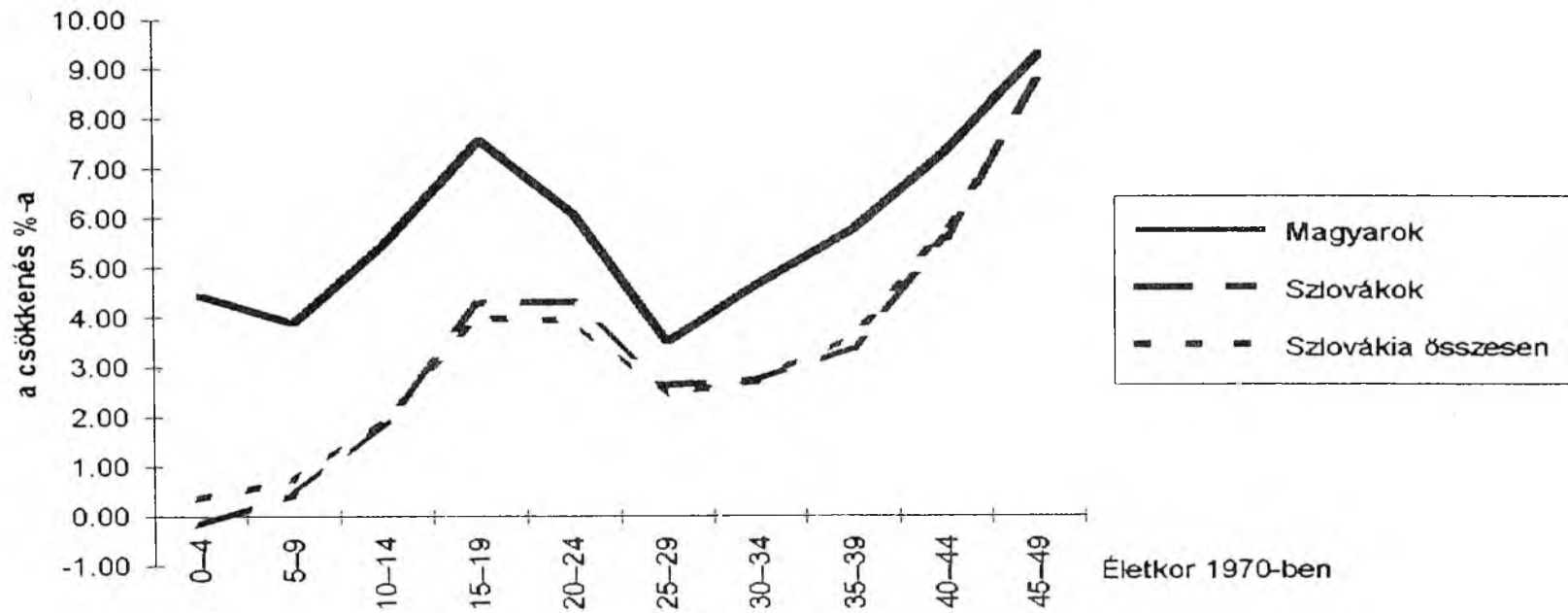
a) A lakosság száma								
Járás	1970				1991			
	Összesen	Ebből magyar		Különbség	Összesen	Ebből magyar		Különbség
		nemzetiségű	anyanyelvű			nemzetiségű	anyanyelvű	
Pozsony város	305932	16038	21244	5206	442197	20312	22999	2687
Pozsony-vidéki	134657	10421	11934	1513	145301	10527	11521	994
Dunaszerdahelyi	94498	84143	84262	119	109345	95310	96208	898
Galántai	134214	62568	64630	2062	143846	61568	63558	1990
Komáromi	106698	77277	79976	2699	109279	78859	81755	2896
Lévai	120151	42934	46264	3330	120703	38169	40717	2548
Nyitrai	193776	16631	20193	3562	211517	14313	16464	2151
Érsekújvári	148601	62959	67395	4436	153466	63747	67488	3741
Losonci	94384	22762	24526	1764	95989	22820	24593	1773
Rimaszombati	97716	47310	48082	772	98987	45623	47848	2225
Nagykürtösi	44713	15706	17363	1657	46813	14384	16240	1856
Kassa város	144445	5816	10197	4381	235160	10760	14804	4044
Kassa-vidéki	101000	13787	20557	6770	99292	16240	21135	4895
Rozsnyói	82154	23018	26311	3293	86311	22497	24694	2197
Töketerebes	113235	46298	50391	4093	118524	46316	50238	3922
Összesen (13+2)	1916174	547668	593325	45657	2216730	561445	600262	38817
További járások	2621116	4338	6969	2631	3057605	5851	7959	2108
Összesen	4537290	552006	600294	48288	5274335	567296	608221	40925

b) %								
Járás	1970			1991			Változás 1970-1991	
	Magyar		Nemzetiség =100%	Magyar		Nemzetiség =100%	Nemzetiség	Anyanyelv
	nemzetiségű	anyanyelvű		nemzetiségű	anyanyelvű			
Pozsony város	5.24	6.94	132.46	4.59	5.20	113.23	126.65	108.26
Pozsony-vidéki	7.74	8.86	114.52	7.24	7.93	109.44	101.02	96.54
Dunaszerdahelyi	89.04	89.17	100.14	87.16	87.99	100.94	113.27	114.18
Galántai	46.62	48.15	103.30	42.80	44.18	103.23	98.40	98.34
Komáromi	72.43	74.96	103.49	72.16	74.81	103.67	102.05	102.22
Lévai	35.73	38.50	107.76	31.62	33.73	106.68	88.90	88.01
Nyitrai	8.58	10.42	121.42	6.77	7.78	115.03	86.06	81.53
Érsekújvári	42.37	45.35	107.05	41.54	43.98	105.87	101.25	100.14
Losonci	24.12	25.99	107.75	23.77	25.62	107.77	100.25	100.27
Rimaszombati	48.42	49.21	101.63	46.09	48.34	104.88	96.43	99.51
Nagykürtösi	35.13	38.83	110.55	30.73	34.69	112.90	91.58	93.53
Kassa város	4.03	7.06	175.33	4.58	6.30	137.58	185.01	145.18
Kassa-vidéki	13.65	20.35	149.10	16.36	21.29	130.14	117.79	102.81
Rozsnyói	28.02	32.03	114.31	26.07	28.61	109.77	97.74	93.85
Töketerebes	40.89	44.50	108.84	39.08	42.39	108.47	100.04	99.70
Összesen (13+2)	28.58	30.96	108.34	25.33	27.08	106.91	102.52	101.17
További járások	0.17	0.27	160.65	0.19	0.26	136.03	134.88	114.21
Összesen	12.17	13.23	108.75	10.76	11.53	107.21	102.77	101.32

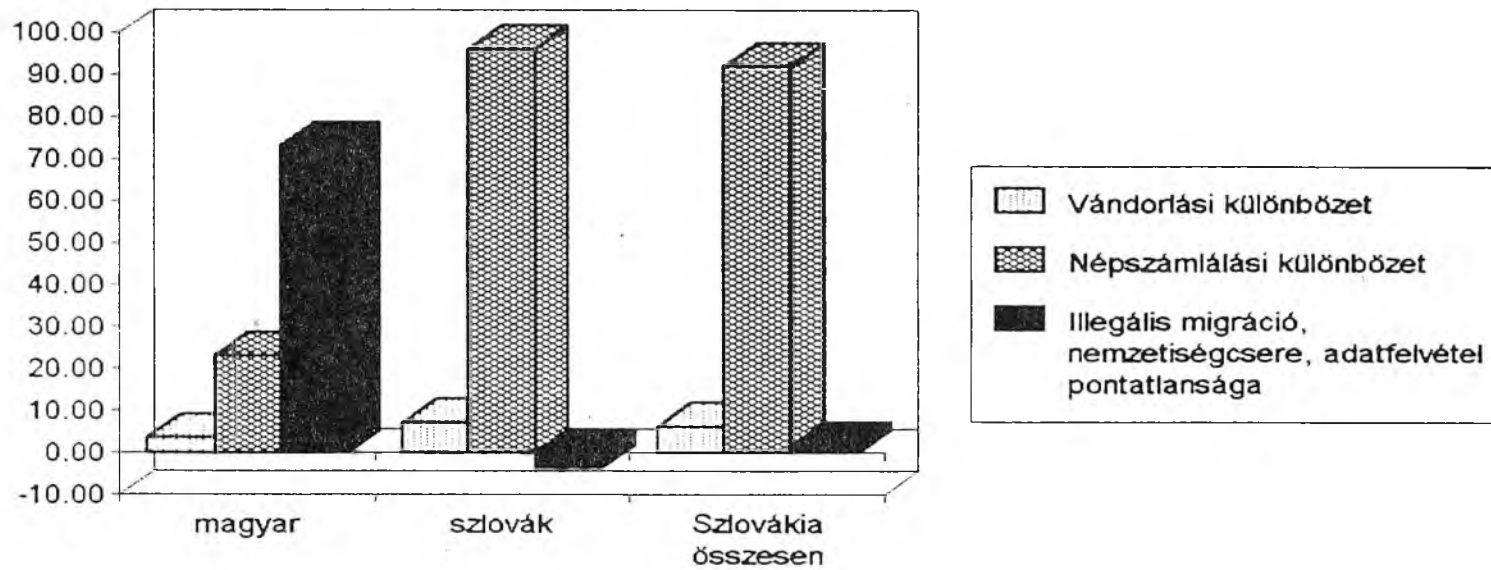
¹²A magyar nemzetiségű/anyanyelvű lakosság száma 1970-ben = 100%.

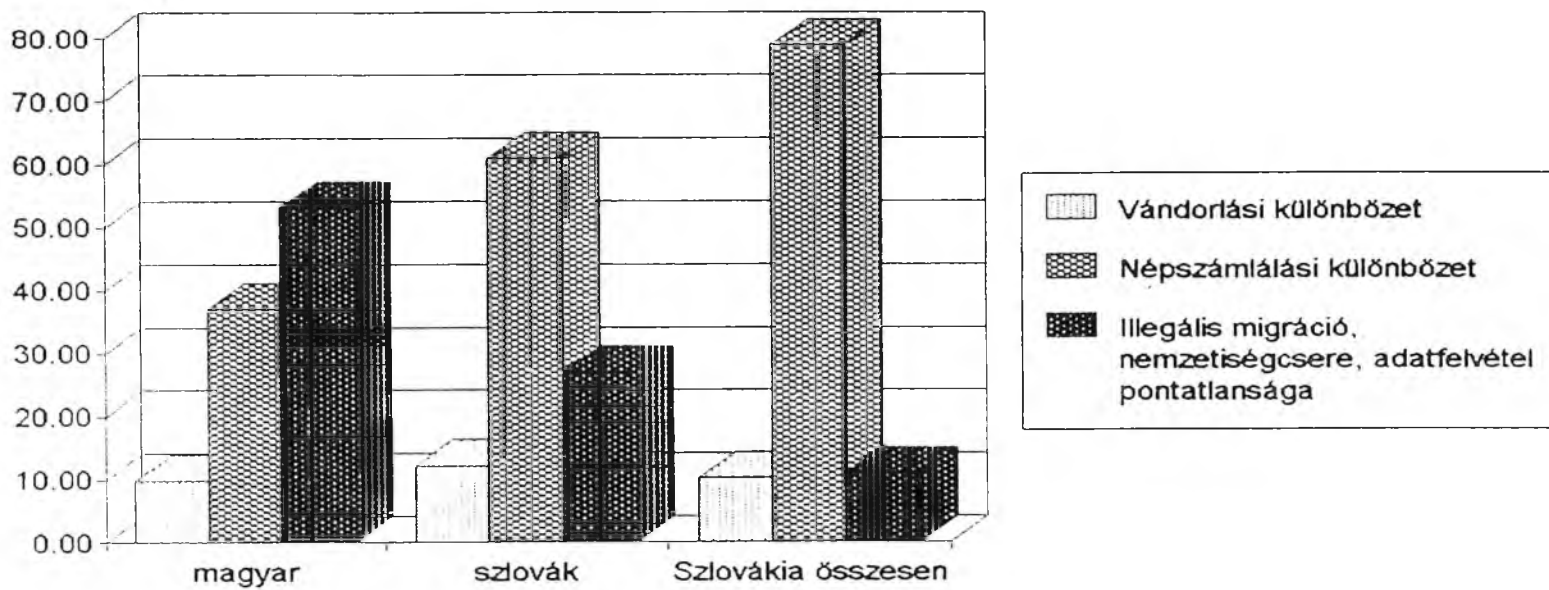
I. A nemzetiségek arányának változása Szlovákiában 1921–1991
(Az 1921-es állapot = 100%)

II. A magyar és szlovák nemzetiségű lakosság 1970. évi öt éves korcsoportjainak csökkenése Szlovákiában 1980-ra, %

III. A magyar és szlovák nemzetiség, valamint Szlovákia összlakossága természetes szaporulatának mérlege 1970–1980
(A természetes szaporulat = 100%)

*IV. A magyar és szlovák nemzetiség, valamint Szlovákia összlakossága természetes szaporulatának mérlege 1980–1991
(A természetes szaporulat = 100%)*